

Szenesedésből mentett drágakövek

Az egymást félszavakból is értő '28-asokkal (édesanyám korosztályával) indított sorozatunknak 22. darabja az 1949-ben született jeles hetvenesek évkönyve. A kiválasztott korhatáron szóra bírt évjáratokhoz szép lassan hozzáöregedve, magam is emez életkornak már-már a küszöbén, egyre jobban megértem elsőre az életmérlegükről vallókat, miközben mindnyájan az X, Y, Z (sőt maholnap az alfa) generáció dekódolni próbálgatott jelenében osztozunk. Velük együtt – hiába, hogy mi, megalkuvásmentes önkeresők sokáig szentül hittük, nekünk aztán '68-ban benőtt a fejünk lágya – mégis egyre többet tanakodok magunk fölől.

A Magyarországon '49-ben születettek (177 649 lélek) közel kétharmada kortársunk ma is, amit vallomásaikban maguk is annak a ritka szerencsének tulajdonítanak, a nyilatkozók közül markánsan sokan hálatelten konstatálják, milyen jó, hogy ilyen hosszan nem volt itt háború és összeomlás. Miközben már csak picivel délebbre vagy keletebbre ropogtak vagy ropognak a fegyverek. És földrészünk soká irigyelt nyugatibbi lágyrészein elindult azóta egy csendes, baljós szenesedés.

A '49-esek a Nagy Háború vége felé született és a második világhégés alatt felnőtté ért szülőjelöltek ivadékai. Szüleik azok, akiket veteránoknak vagy építőknak szokás nevezni. Ők azok, akik a húsleves fölött elhitették velünk, ők csak a püspökfalatját vagy a nyakát szeretik – mindig az aprónépnek jut tehát a melle húsa, a combja. Mert szemükben mindent felülírt, hogy nekünk jobb legyen. Életpárti önfeláldozásuk nyomán jöhetett pár népesebb évjárat, miután (az akkor még ős-nevén illetett) Szülő I. megszólította Szülő II.-t (vagy vice versa – ámbár itt a nemzésnek is juthatott valami kis szerep): mondok egyet, kettő lesz belőle... És lett a hívó szónak – foganatja.

Hetven körül ismerős igék fülünknek, ismerős jegyek: a „nagy generáció” világ-megváltó forrongásai... A „nomád nemzedék” szelíd fundamentalizmusa... Szép, komoly, főbe kólintó alkotások: Képzelt riport, Sárga rózsá. A Szerelem és a Szerelmesfilm. Megáll az idő...

„Az érettségi után telibe kapott bennünket is '68 – rögzíti találó korjellemezésben Marno János. – Amit manapság divat a Romlás dátumaként emlegetni. Nekünk pedig sarokkövünkké, startkövünkké vált, Összefoglaló szellemi manifesztumunkká, melyben egybevegült mindaz, amiből a későbbiekben olyan megrázó katarzissal lehetett kiábrándulnunk. '68 a mi elszenesedett ékkövünk.”

Startkő, ékkő? Kénkö is: történetesen ez a két év az, 1968 és 1969, amikor kétszázezer fölöttire kúszott fel az abortuszok száma Magyarországon. Önirtásunk abszolút csúcса ('69-ben): 206 817. (És egészen 1973-ig százezer fölött marad a művi vetélések száma.)

A mi hetvenesek az azonban, most is még száztizezernél többen, itt vannak velünk. Közöttünk. Nem kevesen a nem kevés unokájukkal büszkélkednek. Szenesedésből kimentett sok kis drágakővel. „Sose vagy elég öreg ahhoz, hogy fiatalabbá ne válj – üzeni sorstársuk, Temesi Ferenc. – Mert nem az évek számítanak az életedben, hanem fordítva: az élet az éveidben.”

Bognár Antal
a lapszám szerkesztője

NAPÚT

Irodalom, művészet,
környezet

XXI. évfolyam I. szám

A Cédrus Művészeti Alapítvány kiadványa. Megjelenik évente tízszer.

Főszerkesztő: **Szondi György**. Szerkesztik: **Bába Szilvia** (művelődés), **Babics Imre** (vers), **Balázs Géza** (nyelvművelés), **Bognár Antal** (évkönyv), **Elek Szilvia** (zene), **Kovács Ildikó** (szöveggondozás), **Prágai Tamás** (örökös szerkesztő) **Sebeők János** (környezet), **Szondi Bence** (tördelés), **Toót-Holló Tamás** (próza), **Wenner Tibor** (művészet).
Napút-kör: **Báthori Csaba**, **Bereményi Géza**, **Csáji László Koppány**, **Doncsev Toso**, **Gráfik Imre**, **Jankovics Marcell**, **Dr. Koncz Gábor**, **Radinóti Zsuzsa**, **Rakovszky Zsuzsa**, **Szakolczay Lajos**, **Szörényi László** (tiszteletbeli konzulensek).

Alapította: **Masszi Péter**. Lapterv: **Gosztola Gábor**.

Szerkesztőség: 1136 Budapest, Pannónia u. 6.

Teléfono: (1) 247-6657 • (30) 511-3762 • E-mail: szongyi@gmail.com • Honlap: www.naputonline.hu

A Cédrus Művészeti Alapítvány adószáma: 18110661-2-41

Nyomdai kivitelezés: Érdi Rózsa Nyomda. Terjeszti a Hírker Zrt. és az NH Zrt. ISSN: 1419-4082

Aknay János festőművész	35
Bakonyi Péter író, költő, újságíró, szociológus	157
Balla Zsófia költő, újságíró	8
Barbinek Péter színművész	75
Bocskay Vince szobrászművész	145
Borbás Gabi színművész	38
Botlik József történész, író, teológus	11
Botos Ferenc könyvtáros, tanár, költő	98
Csákány Zsuzsa vágó	107
Csatári Bálint geográfus	100
Dávid Géza oszmanista, történész	102
Dávid István orgonaművész	129
Doncsev Antoni szobrászművész	45
Dukkon Ágnes irodalomtörténész	132
Dunai Tamás színművész	81
Entz Géza művészettörténész	62
Faragó Laura énekművész	96
Fekete Gizi színművész	116
Fekete László keramikus- és szobrászművész	153
Fogarasi Klára fotótörténész, néprajzkutató	136
Földi Péter festőművész	98
Galkó Balázs színművész	79
Gantner István táncművész	94
Gáti Oszkár színművész	26
Gáts Tibor citerakészítő, népi iparművész	70
Gedő György ökölvívó, edző	53
Gulyás Buda operatőr	80
Haas János tervezőszerkesztő, műgyűjtő, galériás	58
Hála József geológus technikus, etnográfus	141
Heilig Gábor zeneszerző, szövegíró, előadóművész	125
Hollai Kálmán színművész	30
Hubert Ildikó irodalomtörténész	109
Huzella Péter zeneszerző, gitáros-énekes	115
Jankovics József irodalomtörténész, kritikus	41
Kántor Péter költő, műfordító	131
Karinthy Márton színgigazgató, színházrendező, író	104
Kárpáti Tamás festőművész	150
Kovács katáng Ferenc író, műfordító	3
Kozma Mihály labdarúgó	105
Lantos István zongoraművész	83
Lezsák Sándor költő, politikus	127
Luzsicza Árpád festő- és grafikusművész	19
Maracszkó Gabriella festő- és grafikusművész	80
Margócsy István irodalomtörténész, kritikus	92
Marno János író, költő, műfordító, műkritikus	39
Mészáros Mária üvegtervező, szobrász- és keramikusművész	156
Nagy Gábor képzőművész	87
Nagy Gábor színművész	64
Nagy László labdarúgó, edző	124

Nagy Varga Vera etnográfus, muzeológus161
 Nagy Zoltán Mihály költő, író49
 Nemes Ferenc szobrászművész140
 Nógrádi György biztonságpolitikai szakértő,
 közgazdász61
 Ördögh Csilla újságíró, szerkesztő.21
 Pál Ferenc műfordító, irodalomtörténész66
 Pannonhalmi Zsuzsa keramikusművész.57
 P. Papp Zoltán költő, szerkesztő77
 Péter Ágnes képzőművész.148
 Reményi József Tamás szerkesztő, kritikus51
 Reviczky Gábor színművész46
 Rostás-Farkas György író, költő, újságíró.36
 Schneller István építész17
 Schuster Lóránt producer, szövegíró.60
 Szalay Sándor asztrofizikus, zenész.72
 Szönyiné Szerző Katalin zenetörténész54
 Temesi Ferenc író143
 Thomka Beáta irodalomtörténész, fordító122
 Tomasevics Zorka szinkronrendező.6
 Tóth László költő, író, irodalom- és művelődés-
 történész, műfordító, szerkesztő113
 Tuncsik József cselgáncsozó111
 Ungár Anikó előadóművész, bűvész5
 Vánca István szöveg-előállító szakiparos68
 Verőci Zsuzsa sakkozó, edző, szakíró23
 Zelnik József etnográfus, író88
 Zempléni Mária operaénekes28
 Zentai Péter László szerkesztő119
 Zoltán András nyelvész, szlavista151

Szenesedésből mentett drágakövek
 (Bognár Antal előszava).borítóbelső

Melléklet

Káva Téka - Napút-füzetek 131.

Druzsín Ferenc: A közhely remekművei?
 (Fejezetek a népszínmű történetéből)

NAPÚT

Irodalom, művészet,
 környezet

XXI. évfolyam I. szám

**Hetvenhét
 jeles hetvenes**

**BOCSKAY VINCE
 ELFELEJTETT KÖLTŐ**

Az igaz ember a Nap útját járja – tartja a keleti mondás.

A jubileumi esztendőben is oly sok nap előttünk még, hogy: járjuk. Kívánjuk derűvel mindenkinek!
 (A szerkesztőség)